17. 9. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Návrh na zrušení výpovědi leasingové smlouvy ve světle nálezu Ústavního soudu

Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3325/24 z 12.06.2025 přináší důležité vyjasnění týkající se možnosti insolvenčních správců vypovídat leasingové (a nájemní) smlouvy po prohlášení konkursu podle § 256 odst. 1 insolvenčního zákona a především možnostem nájemců se proti těmto výpovědím bránit. Nález potvrdil, že došlo ze strany insolvenčního soudu k porušení ústavně zaručeného práva na soudní ochranu, a zabývá se možností nájemce bránit se výpovědi leasingové, potažmo nájemní, smlouvy z důvodu nepřiměřeného dotčení oprávněných zájmů nebo utrpění značné škody. Ve sporu o platnost výpovědi leasingové smlouvy se musí insolvenční soud důkladně zabývat poměřováním zájmů věřitelů společnosti, jejíž konkurs byl prohlášen, a zájmů nájemce a je povinností soudu tyto zájmy vyhodnotit a náležitě odůvodnit své rozhodnutí.

Shrnutí řešeného sporu

Stěžovatelka, leasingová nájemkyně, brojila proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, jímž insolvenční soud zamítnul její návrh na zrušení výpovědi leasingových smluv, přičemž klíčovým bodem argumentace byla absence řádného odůvodnění soudního rozhodnutí insolvenčního soudu. Stěžovatelka uzavřela v minulosti několik leasingových smluv se společností EKOKLIMA a.s., jejíž úpadek byl zjištěn v roce 2023 a na její majetek byl prohlášen konkurs.

Následně insolvenční správce vypověděl s odkazem na § 256 odst. 1 insolvenčního zákona leasingové smlouvy, jejichž smluvní stranou byla právě stěžovatelka. Proti výpovědím leasingových smluv se stěžovatelka bránila návrhem na zrušení výpovědí podle § 256 odst. 2 insolvenčního zákona. Argumentovala především tím, že výpovědí leasingových smluv by byly značně dotčeny její oprávněné zájmy, neboť očekávala, že po ukončení leasingu předmětné stroje za zůstatkovou cenu odkoupí a s tímto vědomím i leasingové smlouvy uzavírala. Dále by z důvodu výpovědí utrpěla značnou finanční ztrátu z důvodu uhrazených splátek, akontace a vynaložených nákladů na provoz, údržbu a opravu strojů.

Argumentace Krajského soudu v Českých Budějovicích

Insolvenční soud usnesením zamítnul návrh stěžovatelky a své rozhodnutí odůvodnil pomocí obecných odkazů na principy insolvenčního řízení, přičemž také uvedl, že insolvenční správce postupoval v souladu s vůlí věřitelského výboru. Insolvenční soud konstatoval, že nenabyl přesvědčení, že v tomto případě se jedná o nepřiměřené dotčení nájemcových oprávněných zájmů a také uvedl, že nájemce nijak nepotvrdil, že hodlal předmět nájmu koupit při zpeněžování majetkové podstaty za cenu obvyklou.

Odůvodnění nálezu Ústavního soudu

Ústavní soud vytkl insolvenčnímu soudu absenci konkrétních důvodů, které ho vedly k zamítnutí návrhu stěžovatelky. Dle konstantní ustálené rozhodovací praxe nelze považovat obecná tvrzení za dostačující, zejména v řízení, kde zákon ukládá soudu hodnotit konkrétní kritéria – zde nepřiměřené

dotčení oprávněných zájmů nájemce nebo vznik/hrozbu značné škody. Insolvenční soud přitom zcela opominul hodnotit rozsáhlou argumentaci stěžovatelky, včetně investic do předmětů leasingu, narušení legitimního očekávání na jejich odkoupení a ohrožení podnikatelské činnosti.

Tento přístup nejen porušuje čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, tedy princip, že každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech i jiného orgánu, ale zároveň nerespektuje smysl institutu ochrany nájemce dle § 256 odst. 2 insolvenčního zákona, jehož účelem je poskytovat ochranu proti výpovědím motivovaným maximalizací výtěžku majetkové podstaty. Pokud soud rezignuje na individuální hodnocení konkrétních tvrzení nájemce, ztrácí předmětné ustanovení reálný význam.

Ústavní soud rovněž odmítl argument insolvenčního soudu, že stěžovatelka neprojevila zájem předměty leasingu odkoupit za obvyklou cenu. Tato skutečnost sama o sobě neznamená, že nelze návrhu na zrušení výpovědi vyhovět – zákon totiž v poslední větě § 256 odst. 2 insolvenčního zákona stanoví, že pokud je zájem o odkup za obvyklou cenu projeven, soud návrhu vyhoví vždy, ale neimplikuje, že v opačném případě musí být návrh zamítnut. Jde tedy o minimální, nikoliv maximální hranici soudní povinnosti návrhu vyhovět.

Dále zkritizoval skutečnost, že rozhodnutí obsahovalo formulace totožné s jiným případem, což samo o sobě není vadou, avšak nesmí to vést k ignorování specifik konkrétní věci.

Závěr

Rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3325/24 z 12.06.2025 potvrdilo, že došlo k porušení ústavně zaručeného práva na soudní ochranu a představuje důležité vodítko pro insolvenční soudy, a sice že je nutné respektovat ústavní požadavky na odůvodnění rozhodnutí, zejména tam, kde zákon stanoví konkrétní hodnotící kritéria a respektovat institut ochrany nájemce dle § 256 odst. 2 Insolvenčního zákona, přičemž není možné návrh nájemce na zrušení výpovědi zamítnout s pouhým odkazem na zájmy věřitelů. Insolvenční soudy tak nemohou opomíjet konkrétní tvrzení účastníků a nemohou se omezovat na obecné fráze a odkazy na efektivitu řízení či stanoviska věřitelského výboru.

JUDr. Daniel Vrábel,
advokát

LTA Legal s.r.o.

Lazarská 13/8,
120 00 Praha 2

Tel.: +420 246 089 010
e-mail: LTA@LTApartners.com

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Licence LUC v podnikatelské strategii provozovatelů dronů
- Péče rodičů po novele od 1.1.2026
- K ukončování služebního poměru po novele zákona o státní službě
- Aktuality z práva internetu: kybernetická bezpečnost a online řešení sporů
- Zelené standardy pro výstavbu a renovace: jaké povinnosti přinese nová evropská úprava?
- Byznys a paragrafy, díl 25.: Započtení
- Zrušení bytového spoluvlastnictví včetně limitů soudní ingerence
- 2. díl ze série Pravidla a odpovědnost při provozování zimních sportů: Povinnosti provozovatele při závodech a trénincích: zabezpečení tratí a oddělení veřejného a sportovního provozu
- Protokol o předání díla jako podmínka zaplacení jeho ceny a k možné změně soudní praxe
- Rozsáhlá novela rodinného práva účinná od 1.1.2026
- Judikatura: smluvní sjednání prekluzivní lhůty je obecně platné (FIDIC)